

Kulturen i skolan

En enkät med kulturpanelen för
unga 16-25 år

Kulturen i skolan

En enkät med kulturpanelen för unga 16-25 år

Lena Adem

2016-05-23

Innehåll

Sammanfattning	4
Om undersökningen	6
De som har besvarat enkäten	6
Resultat	8
Bilaga 1 Öppna svar	16
Bilaga 2 Enkät i undersökningen	27
Enkät om kultur i skola och förskola	27

Sammanfattning

En enkätundersökning har genomförts med kulturpanelen för unga våren 2016. Syftet med undersökningen var att få veta mer om hur de ser på den kultur som de själva upplevde när de gick i förskola/skola. Enkäten är en del i förarbetet med att skapa ett förslag på utveckling av den professionella kulturen i förskola/skola genom en regional kulturgaranti.

Kulturpanelen har skapats av område Kultur och ideell sektor hos Region Örebro län och består av 168 personer mellan 16-25 år med ett kulturintresse. Enkäten besvarades av 105 personer vilket ger 63% i svarsfrekvens. Av de som har besvarat enkäten är:

- 70% kvinnor
- 57% mellan 20 och 22 år.
- 60% från Örebro kommun
- 75% kulturutövare
- 30% med i en kulturförening

Resultatet visar att **den kultur flest minns** från skola/förskola¹ är teaterföreställningar, som 88% minns. Många minns också:

- filmvisningar (67%)
- besök på museum/arkiv (65%)
- musikkonserter (57%)

Färre minns att de har fått ta del av konstutställningar, dansföreställningar eller själva skapa kultur (gäller alla kulturområden).

När de unga ska beskriva **särskilt starka kulturupplevelser i skola/förskola** berättar en majoritet om professionella scenkonstupplevelser och då särskilt inom musik och teater. Flera berättar också om när de fick vara med och skapa själva, museibesök och andra föreställningar de har fått ta del av.

Ungdomspanelen fick också svara på hur viktigt de tycker att det är att få ta del av olika slags kulturformer i förskola/skola. Samtliga i enkäten angivna kulturformer ses som **viktiga**² av en majoritet av de svarande. Allra flest tycker att teaterföreställningar är viktigt. Sedan följer besök på museum, musikkonserter, att själv få spela musik och filmvisning. Om vi istället endast ser på de kulturslag som ungdomspanelen tycker är

¹ Som inte var en del av ordinarie undervisning med ordinarie lärare.

² I kategorin viktig ingår svaren ganska viktigt och mycket viktigt i enkätens svarsskala.

mycket viktigt att få del av i förskola/skola ligger museum/arkiv i topp. Sedan följer musikkonsert, eget skapande (bild och form), att själv spela musik, besök på konstutställning, teaterföreställning och eget skrivande.

I undersökningen har vi också sett närmare på andelen unga som upplever att de **inte har fått ta del av vissa kulturslag i förskolan/skolan, trots att de tycker att dessa är viktiga**. Särskilt många menar att de inte har fått möjlighet till eget skrivande (med författare) och eget skapande (med konstnär/konstpedagog) i förskolan/skolan.

Åtta av tio anser att **förbättringar kan ske vad gäller kulturen i skolan**. Flera efterfrågar mer kultur av alla slag i skolan och att kulturen ska komma alla barn och unga till del. Man påpekar också att kultur ska ses som en viktig del i skolan och vara mer integrerad med övrig undervisning. Mer eget skapande lyfts också fram av några, liksom mer kultur för alla ungdomar på gymnasiet, oberoende av gymnasieval. Att elever själva ska få vara med och påverka lyfts också fram av ett par.

Ett tydligt tecken på att enkätens ämne intresserar ungdomspanelen är att hela 30% av de som besvarade enkäten vill vara med och diskutera frågan i grupper vid ett senare tillfälle.

Om undersökningen

En enkätundersökning har genomförts med kulturpanelen för unga våren 2016. Syftet med undersökningen är att få veta mer om hur de ser på den kultur som de själva upplevde när de gick i förskola/skola och om de tycker att kulturen i skolan behöver utvecklas. Enkäten skickades ut som en webbenkät med tre påminnelser maj 2016. Enkäten finns som bilaga.

Kulturpanelen består av 168 unga mellan 16-25 år med ett kulturintresse. Enkäten besvarades av 105 personer vilket innebär att svarsfrekvensen är 63%.

De som har besvarat enkäten

Kön

Namn	Antal	%
Tjej	74	70
Kille	31	30
Annat	0	0
Total	105	100

Bostadsort

Namn	Antal	%
Askersund	3	3
Degerfors	2	2
Hallsberg	1	1
Hällefors	6	6
Karlskoga	3	3
Kumla	9	9
Laxå	0	0
Lekeberg	2	2
Lindesberg	3	3
Ljusnarsberg	0	0
Nora	6	6
Örebro	63	60
Annan*	7	7
Total	105	100

*Sju av deltagarna har flyttat till Göteborg, Kristinehamn, Lund, Stockholm (2), Umeå och Åre.

Gör du något inom kultur, till exempel spelar instrument, fotograferar, dansar, slöjdar, målar?

Namn	Antal	%
Ja	79	75
Nej	26	25
Total	105	100

Av de 75% som utövar kultur själva anger flera att de dansar, fotograferar, målar, sjunger och spelar instrument. Några anger också att de spelar teater, syr, håller på med konsthantverk eller skriver. Samtliga svar finns i bilaga.

Är du med i någon kulturförening?

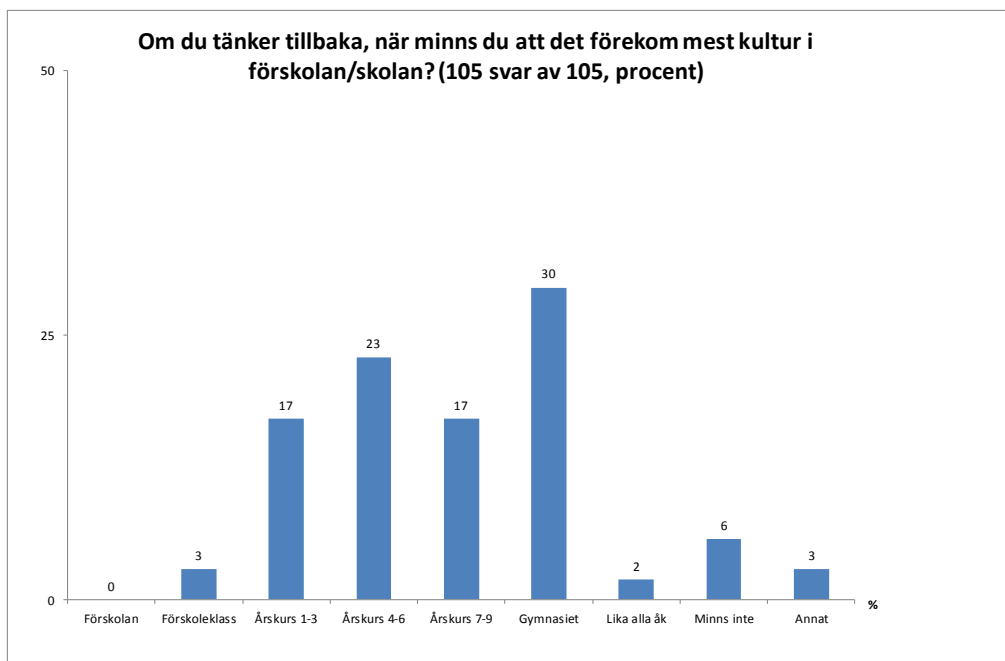
Namn	Antal	%
Ja	31	29
Nej	68	65
Vet ej	6	6
Total	105	100

Födda år

Födda år	Antal	%
1990	1	1
1991	6	6
1992	7	7
1993	12	11
1994	15	14
1995	30	29
1996	15	14
1997	5	5
1998	7	7
1999	7	7
Total	105	100

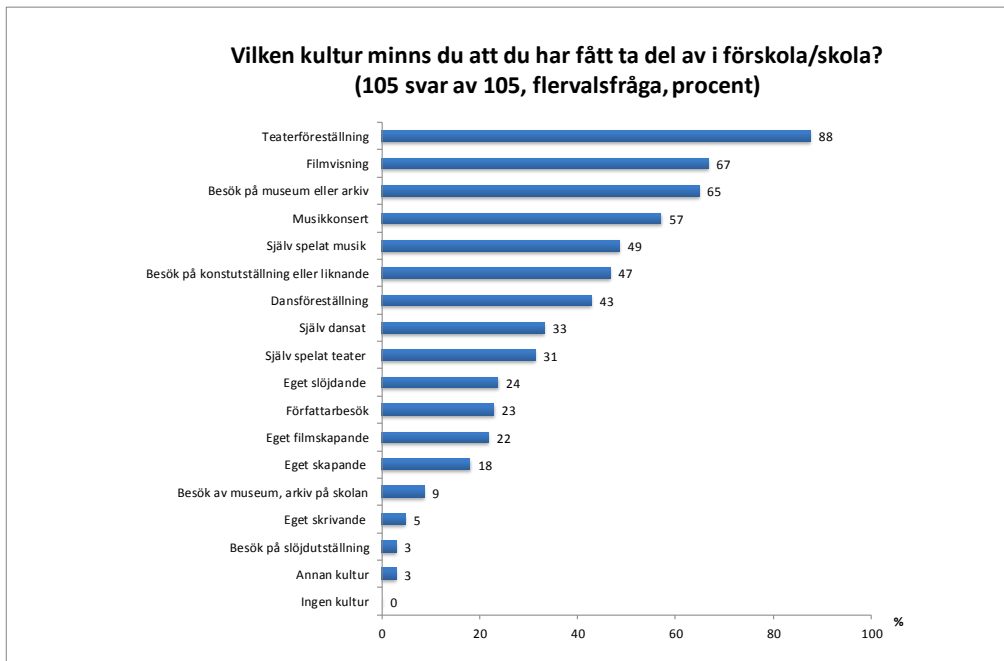
Resultat

Ungdomspanelen fick frågan om när det förekom mest kultur i förskola/skola, enligt vad de själva minns.

Tre av tio upplever att det förekom mest kultur på gymnasiet. Omkring en fjärdedel anger åk 4-6 och knappt två av tio åk1-3 eller åk 7-9. Det är förvånande att gymnasiet lyfts fram med tanke på att länets kommunala förvaltningar (ansvariga för kultur i skolan) snarare menar att det är mindre kultur på gymnasiet. En förklaring till detta är troligen att ungdomspanelen består av unga kulturintresserade där flera har gått estetprogram på gymnasiet.

En viktig fråga i undersökningen är vilken kultur man minns att man har fått ta del av i förskola/skola.

Resultatet visar att teaterföreläsningar ligger i topp. Flertalet, 88%, uppger att de minns att de har sett teaterföreläsningar i förskola/skola. På andra plats kommer filmvisningar (67%) och besök på museum/arkiv (65%). Över hälften, 57%, minns också att de har fått ta del av musikkonsert. Något färre än hälften minns konstutställningar (47%) och dansföreläsningar (43%).

Färre än hälften minns att de själva också har fått skapa kultur (gäller alla områden) i förskolan/skolan. När det handlar om att själv skapa minns flest ungdomar att de har fått spela musik (49%). Något färre (18 till 33%) minns att de har fått prova på att skapa dans/teater/slöjd/film/konst.

Litteraturområdet sticker ut särskilt genom att endast 23% minns författarbesök och så få som 5% minns att de har fått prova på eget skrivande. Ytterligare få, 3%, minns också att de har besökt en slöjdställning genom förskolan/skolan.

Ungdomarna fick också ange med egna ord om de har varit med om någon **särskilt stark kulturupplevelse** i skola/förskola. En majoritet berättar om olika professionella scenkonstupplevelser och då särskilt musik och teater, när de ska ange något de minns särskilt starkt.

En teaterföreläsning en gång i lågstadiet. Då hade de i teatern en teori om stjärnhimlen, att alla stjärnor var som små hål i ett mörkt papper och att ljuset

där bakom sken igenom hålen. De funderade också på hur rymden kunde vara oändlig. För det måste väl finnas ett slut? Typ en vägg? Men den kan man väl slå hål på? Vad är bakom? En ny vägg? Och i så fall, vad är bakom den? Och nästa, och nästa? Det är ett starkt minne jag fortfarande, som 20 år gammal, kan tänka tillbaka på. Jag tyckte det var så fint.

När vi besökte en barnteater och efteråt fick känna på en av karaktärernas simhud som fanns på Jens dräkt. Det var en häftig upplevelse när man var liten!

När vi var på en teater som handlade om anorexia vi var inte så gamla. Men en väldigt lärorik teaterföreställning.

Teater i grundskolan som jag i efterhand förstod var genusinriktad

Teaterföreställningarna och musikkonserterna var väldigt roligt

Vi fick se Shakespeares Stormen när jag gick i 3e klass.

Vi kollade på teatern "Kissa i kors" på Martin Mutter när jag var liten.

Några minns också då de själva fick vara med och skapa, museibesök eller amatörföreställningar.

När vi fick sätta upp en egen teaterföreställning och turnera runt med denna i olika skolor är en stark upplevelse jag haft. Alla som medverkade var med och gjorde dekoren och mycket annat i den.

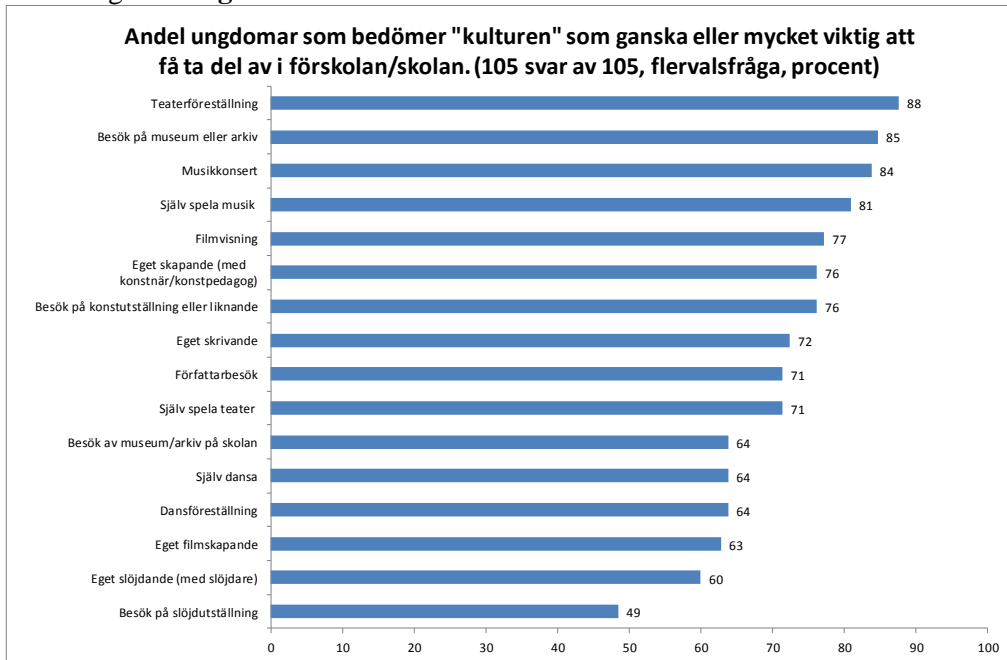
Att själv få spela i musiksammanhang kopplade till skolan men ej del av undervisningen

Det egna skapandet är starkast, speciellt de tillfällena man fick visa upp något. Att det kulturella jag ägnade mig åt fick en plats att visas upp på. t.ex. teater och musik.

Jag minns Risbergskas Vårkonsert väldigt starkt och det avgjorde mitt val av gymnasium.

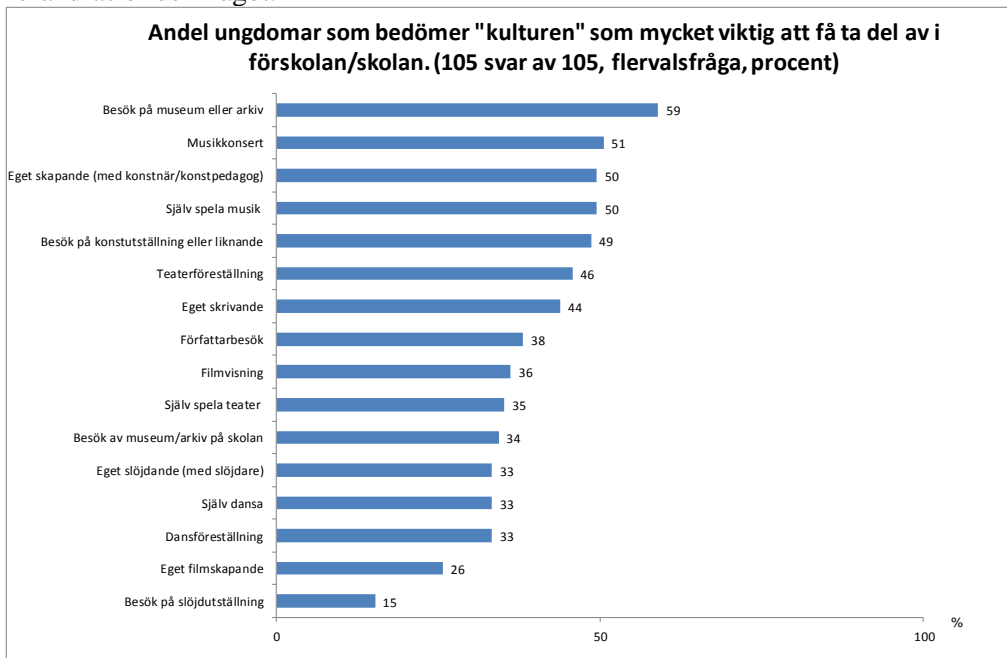
////// och i vissa fall museiutställningar. Det var en utställning på Länsmuseum om bland annat rasbiologi som jag minns satte sig djupt, och som jag antagligen inte hade besökt annars.

En sammanställning har skapats för att få en bild över de som anser att ett visst kulturslag är **viktigt**³ att få ta del av i förskola/skola?

Majoriteten bedömer flertalet kulturformer som viktiga.

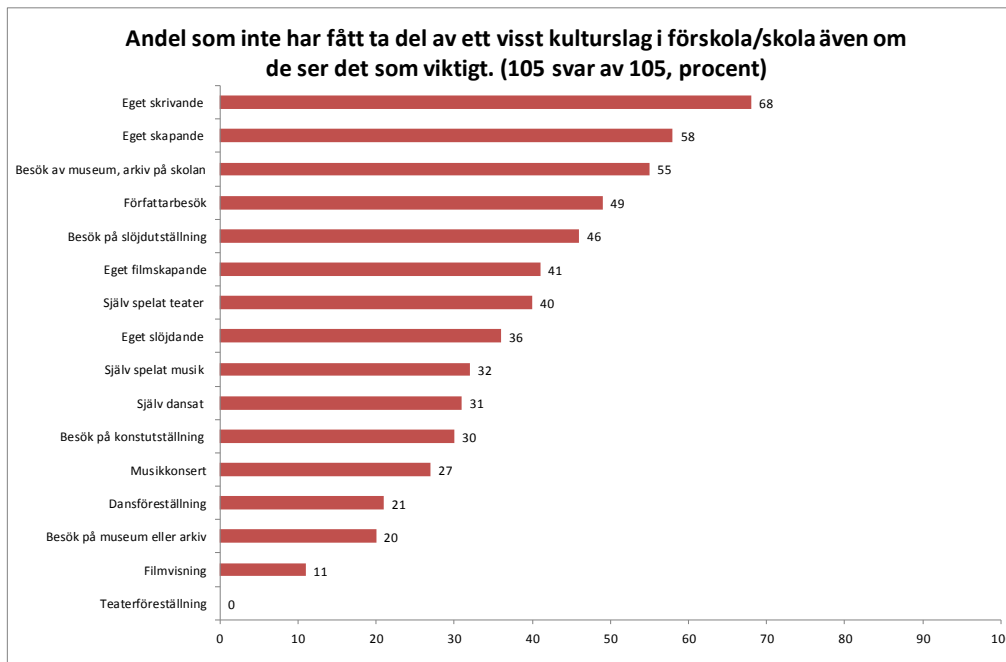
Om man istället ser endast på de kulturformer som bedöms som **mycket** viktiga förändras bilden något.

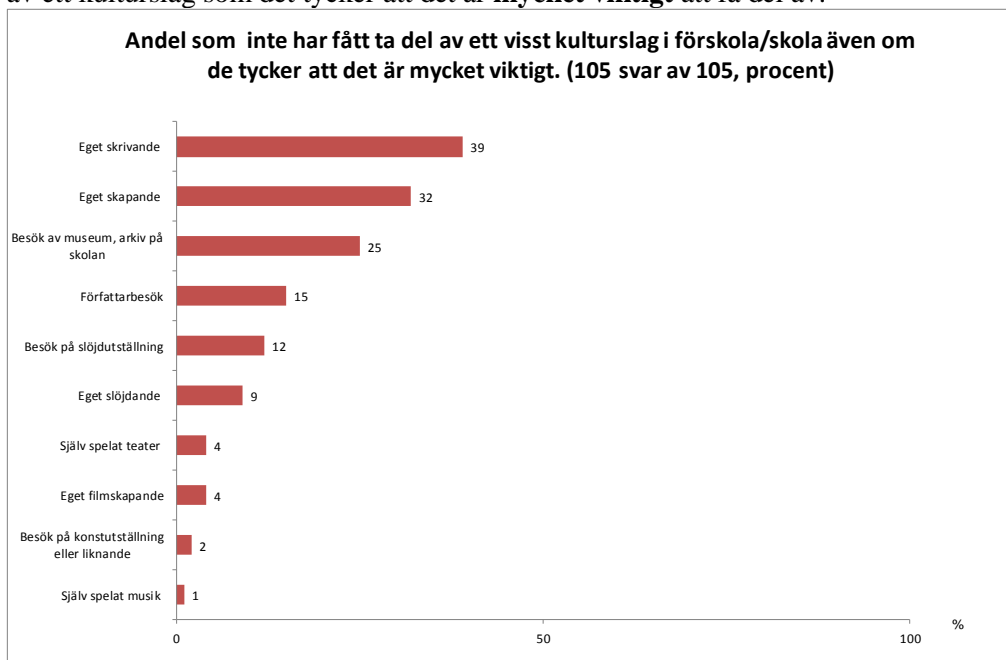
Besök på museum/arkiv ligger i topp med 59%. På andra plats med omkring hälften av de svarande kommer musikkonsert, eget skapande med konstnär/konstpedagog, att själv spela musik, besök på konstutställning, teaterföreläsning och eget skrivande.

³ Viktigt är en sammanslagning av svarsalternativen ganska viktigt och mycket viktigt.

I undersökningen har vi också sett närmare på andelen som upplever att de inte har fått del av⁴ vissa kulturslag i förskolan/skolan⁵, men som de tycker är **viktiga**⁶ att få del av.

Vi gör också samma beräkning men ser på dem som upplever att de inte har fått ta del av ett kulturslag som det tycker att det är **mycket viktigt** att få del av.

⁴ Observera att svaren utgår från vad ungdomarna själva minns.

⁵ Bortsett från ordinarie undervisning av egna lärare.

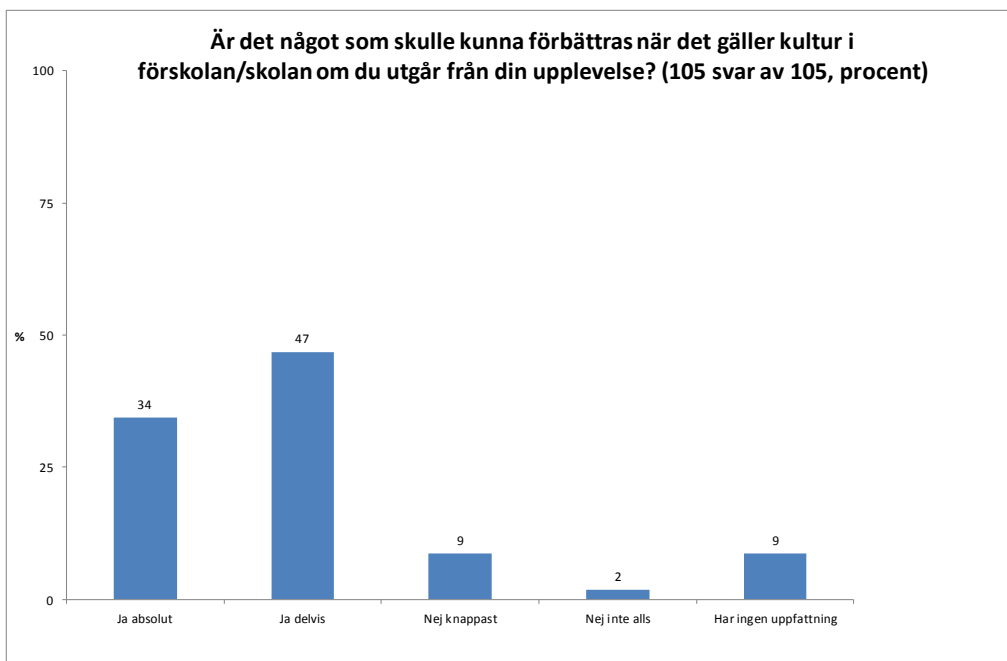
⁶ I viktigt ingår svarsalternativen ganska viktigt och mycket viktigt.

Det framgår att eget skrivande och skapande (bild och form) ligger i topp i båda diagrammen som beskriver den kultur som ses som viktig eller mycket viktig trots att man inte själv har upplevt den i förskola/skola.

Ungdomarna i kulturpanelen fick också möjlighet att ange kulturslag som de tycker är viktiga och som inte finns med i enkäten. Följande svar gavs:

- Det viktiga är inte att ha stora föreställningar, utan att få möjlighet att testa på och utöva olika slags former av kultur och konst (1 person)
- Tycker att det ska vara bättre kulturundervisning i skolan också (1 person)
- Små saker i vardagen, som att kunna lyssna på musik i skolan eller ha tavlor på väggarna (1 person)
- Olika matkulturer skulle vara intressant att få in i skolan (1 person)
- Foto (1 person)
- Pedagogisk serieläsning samt serieskapande under handledning av gästande tecknare och författare (1 person)
- Naturresevat (1 person)

Frågan ställdes om det är något som skulle kunna förbättras när det gäller kultur förskola/skola.

Åtta av tio anser att det absolut eller delvis finns sådant som skulle kunna förbättras. Dessa har sedan fått svara på vad de anser skulle kunna förbättras. Sammantaget är upplevelsen att mer kultur behövs generellt i skolan.

Känns som vi behöver mera möjlighet att göra kultursaker så man får chansen att prova på och finna intresse

Få barn i tidiga åldrar att tycka musiklektionerna är kul och inspirerande. Att få spela musikinstrument och inte bara sjunga i en klasskör bör få göras tidigare. Många tycker sång är trist och töntigt i grundskolan men kanske skulle älska att få spela ett instrument. Kulturskolan bör åka runt på skolor mer dessutom så barnen får testa på massa olika instrument som kanske inte finns normalt på en grundskola. Blåsinstrument tex.

Tycker det är allt för lite kultur som jag fick ta del av via skolan. Mer föreställningar, utställningar och eget prova på anser jag att det borde vara.

Många trycker också på att den kultur som tillhandahålls bör vara mer integrerad med den vanliga undervisningen och kopplas till andra ämnen.

Integrera kultur i andra ämnen mer. Försök göra kultur tillgänglig för alla elever, oavsett bakgrund.

Man skulle kunna följa upp kulturupplevelsen klassrummet, inte bara svara på om det var bra eller dåligt.

Mer eget skapande och mer för ungdomar i gymnasiet lyfts också fram av flera. Att det är viktigt att det finns samma möjligheter för alla barn/unga och att elever själva få vara med och påverka lyfts också fram av några stycken. Samtliga svar finns i bilaga.

Ungdomarna i kulturpanelen hade också möjlighet att framföra **övriga synpunkter**. En vanlig åsikt är att kultur ska komma alla till del till exempel genom ett varierat utbud, tydligare koppling till skolan och genom skolans syn på kultur.

Bara att alla borde få chansen att prova på olika former av kultur i skolan, att den ska vara tillgänglig för alla.

Det är viktigt! Men också: vad är kultur? Vad kan det innebära? Kan alla ta del av det? Hur går det till? Mer allmän undervisning (det behöver inte vara långt, en grundläggande) om vad kultur faktiskt är. Så man får större förståelse för själva ordet och dess mening.

Estetlinjer och musik i skolan borde vara mer accepterat år 2016, många sneglar fortfarande när en säger att en gått estet tex.

Ge alla skolor samma förutsättningar oberoende på bakgrund hos eleverna. Är det en skola där barnen får mindre stöd hemifrån - ge dem mer stöd i skolan.

Andra synpunkter som framförs av några är att det är viktigt att lyssna på de unga idag och vad de efterfrågar samt att eget skapande är viktigt. Se samtliga svar i bilaga.

Bilaga 1 Öppna svar

Gör du något inom kultur, till exempel spelar instrument, fotograferar, dansar, slöjdar, målar?

- Dansar (15 personer)
- Dans, litteratur
- Dansar, målar, spelar instrument
- Dansar, sjunger och spelar teater
- Dansar, spelar gitarr, piano och trummor och fotograferar
- Fiol
- Foto, film, gitarr, datorspel
- Fotograferar (6 personer)
- Fotograferar och sjunger
- Fotograferar, spelar tvärflöjt samt piano
- Handarbete
- Jag håller på med scen och teknik
- Jag målar! Och har sedan jag var 8 år fram till studenten målat och dansat på Örebro Kulturskola.
- Keramik, fotograferar och textil
- Komponerar och spelar piano
- Ljudtekniker
- Musik, konst
- Musikalartist
- Musiker
- Målar (6 personer)
- Målar, silversmide, keramik
- Målar, skulle gärna i framtiden lära mig spela violin
- Målar, syr, dansar, bygger
- Ritar
- Sjunger (4 personer)
- Sjunger, fotar ibland.
- Sjunger, piano, dans, teater, musikal
- Sjunger, piano, Musikal
- Sjunger, spelar piano (fritid/privat)
- Spelar flera instrument
- Spelar flöjt på Kulturskolan och håller på mycket med teater.
- Spelar gitarr (3 personer)
- Spelar gitarr och bas. teater ibland
- Spelar gitarr, sjunger, målar
- Spelar instrument (3 personer)
- Spelar instrument och sjunger i kör
- Spelar instrument, slöjdar
- Spelar lite gitarr, stort intresse för musik
- Spelar musik
- Spelar piano (2 personer)
- Spelar piano, sjunger
- Spelar på rockskolan
- Spelar teater och skriver
- Spelar trombon

- Spelar trumpet, gitarr samt sång. Spelar teater
- Spelar violin, sjunger, dansar

Har du någon särskilt stark upplevelse från förskolan eller skolan när det gäller kultur?

- Dansföreställning!
- Dansföreställningar och träningar från årskurs 4 till 3:an på gymnasiet!
- Jag gick på en skola ute på landet, Almbro Skola, och i förskolan fick vi se en dansföreläsning som musikhögskolan gjort med de äldre eleverna. Det tyckte jag var häftigt då. Senare i skolan åkte vi in till Örebro och kollade på teaterföreställningar.
- Då jag gick det estetiska programmet på gymnasiet så tog vi en hel del tid till att ta del av kulturlivet. Med skolan gick vi på en hel del utställningar, konserter och arkiv. Men jag kommer också mycket väl ihåg de gånger man i grundskolan åkte som klass till konserthuset eller någon annan teater och kollade på någon pjäs eller dansföreställning! Jag älskade det! Det gjorde större intryck på mig i den åldern än i gymnasiet.
- Att få gå på musikal är livet! Vi fick se Skönheten och Odjuret med musikallinjen. Det var magiskt
- Att få åka iväg och gå på konserter med svenska kammarorkestern
- Att lyssna på musik från olika delar av världen
- Jag minns när min klass runt 2002-2003 såg Olof Thunberg stå och berätta sagor ackompanjerad av vad jag vill minnas som Svenska Kammarorkestern. Det var än häftig upplevelse att se personen bakom rösten i Bamse för första gången och även att upptäcka hur mycket musiken kan sätta stämning i en berättelse.
- Jag minns Risbergskas Vårkonsert väldigt starkt och det avgjorde mitt val av gymnasium.
- Jag minns speciellt mina flöjtktioner, bildktioner samt träslöjdsktioner
- Jag tyckte om när vi lyssnade till svenska kammarorkestern, hade danspedagog på besök och i vissa fall museiutställningar. Det var en utställning på Länsmuseum om bland annat rasbiologi som jag minns satte sig djupt, och som jag antagligen inte hade besökt annars.
- Nej inte direkt, möjligen en musikal vi var på i gymnasiet som jag blev positivt överaskad av.
- Var mycket på skolkonserter på Örebro konserthus
- Att vi fick gå på teater ibland och även besök på länsteatern
- En teaterföreställning en gång i lågstadiet. Då hade de i teatern en teori om stjärnhimlen, att alla stjärnor var som små hål i ett mörkt papper och att ljuset där bakom sken igenom hålen. De funderade också på hur rymden kunde vara oändlig. För det måste väl finnas ett slut? Typ en vägg? Men den kan man väl slå hål på? Vad är bakom? En ny vägg? Och i så fall, vad är bakom den? Och

nästa, och nästa? Det är ett starkt minne jag fortfarande, som 20 år gammal, kan tänka tillbaka på. Jag tyckte det var så fint.

- I grundskolan fick vi se ett uppträdande av Martin Mutter. Det var bland de första jag såg och stämningen som kom med teatergruppen var verkligen speciell.
- Inte som jag kan minnas tyvärr, men möjligtvis en teaterföreställning på Länsteatern i Örebro (som jag tyvärr inte minns namnet på men som var väldigt gripande).
- Jag vet att vi kollade på en teater som jag nog aldrig kommer glömma, den hade ett viktigt budskap och trots att jag var så liten så påverkade det mig så pass mycket att jag minns den väl idag!
- Många teaterföreställningar som var bra!
- Nej. Ingen större upplevelse, men vi var på diverse tillställningar anpassade för barn på bla konserthuset och Martin Mutter
- När vi besökte en barnteater och efteråt fick känna på en av karaktärernas simhud som fanns på Jens dräkt. Det var en häftig upplevelse när man var liten!
- När vi fick sätta upp en egen teaterföreställning och turnera runt med denna i olika skolor är en stark upplevelse jag haft. Alla som medverkade var med och gjorde dekoren och mycket annat i den.
- När vi var på en teater som handlade om anorexia vi var inte så gamla. Men en väldigt lärorik teater föreställning.
- Teaterföreställningar pga att jag själv är lite intresserad!
- Teater i grundskolan som jag i efterhand förstod var genusinriktad
- Teaterföreställningarna och musikkonserterna var väldigt roligt
- Vi fick se Shakespeares Stormen när jag gick i 3e klass.
- Vi kollade på teatern "Kissa i kors" på Martin Mutter när jag var liten.
- Att själv få spela i musiksammanhang kopplade till skolan men ej del av undervisningen
- Det egna skapandet är starkast, speciellt de tillfällena man fick visa upp något. Att det kulturella jag ägnade mig åt fick en plats att visas upp på. t.ex. teater och musik.
- Ja, när vi fick sitta med i Svenska kammarorkestern. Mellan de som spelade och lyssna in musiken.
- Vi fick sätta upp egna teaterföreställningar på vår/höst fester som skolan anordnade
- Vi hade ett projekt där vi skulle skapa kläder av papper eller återvunnet material.
- Årligen hölls "Småstjärnorna" i skolans aula där eleverna själva hade chansen att delta. Dans eller sång.
- Besökt Fröviforsmuseet.

- Fick åka på studiebesök till naturhistoriska riksmuseet och en teaterföreställning i Stockholm, det var spännande!
- Några bra museibesök runt om i landet.
- Keramik
- Karlskoga Kulturskolans årliga vårföreställning var, och är, alltid väldigt bra gjord!
- Kulturskolan besökte och vi gjorde en föreställning med dom
- Samarbetsprojekt med Örebro musikhögskola
- Varje år fick vi ställa ut vår konst i kulturskolans vårskrutställning, fram till att vi gick i 9:an kunde vi även vinna ett bildstipendium.
- I gymnasiet då jag valt att gå estet
- Inte mer än att när vi fick närma oss kultur på olika sätt i skolan som positivt och spännande. Nu har jag, i för sig, haft turen att ha en väldigt kulturintresserad pappa som influerat mitt egna intresse för just kultur. Men att få gå på ett biobesök, konsert, teater etc med skolan minns jag enbart som starkt positivt.
- Jag började dansa i förskolan så kulturen inom dans växte fram
- Kommer från Nora och gick på gymnasiet i Lindesberg. Tycker kulturen rakt igenom varit väldigt stark och närvarande.

Vad skulle kunna förbättras i förskolan/skolan?

- Alltid mer! Alltså fler föreställningar osv
- Att man får ta del av mer kulturevenemang
- Att man får uppleva ännu mer kultur, gärna minst en gång per termin.
- Helt enkelt att det ska vara mer kultur, att få en chans att uppleva det.
- Helt enkelt ett större utbud
- Känns som vi behöver mera möjlighet att göra kultursaker så man får chansen att prova på och finna intresse
- Man skulle kunna få ta del av proffsiga uppsättningar oftare. Jag tycker tex att man ska få se på sådant som man ej håller på med (ex musiker får se teater- och dansföreställningar)
- Man skulle kunna ha mer av det i allmänhet, utan att det behöver vara något som kostar mycket.
- Mer besök
- Mer besök på kulturella ställen så som museum, teatrar osv
- Mer i skolorna, mer utanför, mer möjligheter till kultur i allmänhet
- Mer kultur i allmänhet. Behövs i dagens samhälle!
- Mer kultur och mer av att få skapa själv.
- Mer kultur över lag
- Mer kultur, viktigt och kul! Och mer uppfinningsrika besök!
- Mer pengar till skolorna så man kan se roligare saker

- Mer utflykter för upplevelsens skull
- tillgängligheten, att få prova på själv och samtidigt få se riktiga skådespelare eller konstnärer få agera. Kanske lite mer konst och dans är mest teater händer
- Tycker det är allt för lite kultur som jag fick ta del av via skolan. Mer föreställningar, utställningar och eget prova på anser jag att det borde vara.
- Att eleverna själva kan få prova på olika typer av konst mer
- Att få ta del av kulturarbete och se olika aspekter
- Fler möjligheter till kulturskapande och mer engagemang av skolorna i kulturfrågor
- Få barn i tidiga åldrar att tycka musiklektionerna är kul och inspirerande. Att få spela musikinstrument och inte bara sjunga i en klasskör bör få göras tidigare. Många tycker sång är trist och töntigt i grundskolan men kanske skulle älska att få spela ett instrument. Kulturskolan bör åka runt på skolor mer dessutom så barnen får testa på massa olika instrument som kanske inte finns normalt på en grundskola. Blåsinstrument tex.
- Jag skulle vilja se mer eget skapande med olika konstformer. När jag var ung skulle jag ha uppskattat det enormt. Gärna eget skapande med experter inom sina områden.
- Man skulle kunna samordna en kulturdag för alla grundskoleelever där de gemensamt får besöka Kulturskolan och testa på dans, teater, musikinstrument mm. Då är det lättare för alla ungdomar att hitta sin väg in i den kreativa världen, samt så är det bra för ungdomar att tillsammans utföra kreativa aktiviteter för deras eget välmående. Det är trots allt bättre att hänga på en kulturskola och skapa tillsammans med andra än att sitta hemma i sin egen ensamhet.
- Mer aktiva kulturarrangemang.
- Mer!! Jättekul att jag fick åka och uppleva saker men det skulle kunna vara ännu mera. Även att man får göra mer själv. Jag har inte nåt särskilt minne av att vi fått göra själva, utan bara sett föreställningar m.m.
- Att få en bredare bild av vad kultur är. Ofta blev det en ganska snäv och västerländsk bild av kultur. Det handlar både om val av musik vi spelade, filmer vi såg i undervisningen och teater vi gick och såg. Jag skulle önska att det var en bredd, att bjuda in mångkulturen till benämningen kultur.
- Mer variation inom kultur. Det var nästan bara musik eller dans
- Att få in kulturen på något mer vardagligt sätt. Alltså i högstadiet/gymnasiet är kulturen väldigt tydlig, eller var iallafall när jag gick där själv.
- Att man fortsätter med kulturverksamheten i längre perioder. Annars så tycker jag att man har gjort ganska bra i min skola med att besöka museum, författarbesök, dansshower osv.

- Det behövs så mycket mer kultur, i alla former! Att se teaterföreläsningar, konstutställningar, gå på museum och dylikt ger så mycket mer än att sitta i ett klassrum och läsa i en historiebok. Pedagogiska kulturupplevelser som tar upp aktuella och viktiga ämnen är så otroligt viktiga, och gärna med material till så att eleverna får chans att diskutera och reflektera kring upplevelserna. Jag minns särskilt en teater vi såg när jag gick i åttan, Alkohjulet, som var väldigt stark och lärorik. Jag kände igen mig i den, och det var nog väldigt många fler som gjorde det. Därför är det ännu viktigare att kunna ta del av dessa upplevelser, då det många gånger kan ha en igenkänningsfaktor och få elever som kanske inte har det så lätt att känna sig mer delaktiga och förhoppningsvis lite mindre ensamma. Det finns så många ämnen som är tabubelagda och jag tror att genom kultur så kan en öppna upp för de ämnena på ett mer naturligt, avslappnat och accepterande sätt.
- Fler evenemang, tex teater i undervisningssyfte vad det gäller antimobbningsskampanjer eller upplysning om utsatta familjesituationer. Konstbesök där temat är någon form av samhällskritik, Filmvisning av lite "djupare filmer" för att förstärka ansvarskänsla för samhälle och miljö.
- Fler inslag av konst, dans, skapande och musik för alla, inte bara de som väljer en sån inriktning på skola/gymnasium.
- Göra fler föreläsningar osv. som har ett viktigt budskap. Då får ungdomar upp ögonen för stora problem idag. Det är viktigt att framförandet är anpassat för åldersgruppen ordentligt så att så många som möjligt intresserar sig för den
- Göra fler studiebesök på platser förknippade med Sveriges historia, företagsutveckling och skolrelaterade besök som knyter an till undervisningen.
- I grundskolan skulle det kunna ökas med all typ av kultur. Dans, musik, konst och all utövning av kultur tycker jag är en viktig del av lärandet och förbättrar koncentration och fokus till alla skolämnena.
- Integrera kultur i andra ämnen mer. Försök göra kultur tillgänglig för alla elever, oavsett bakgrund.
- Jag tycker att man skulle kunna göra kulturbesök etc till kul grej. När jag gick i skolan blev det lite som ett tråkigt måste och det var inte så många som egentligen ville vara där. Jag vet inte exakt hur man skulle kunna göra det, men kanske förankra besöket till en rolig uppgift eller dylikt.
- Jag tycker man kan ta sig utanför klassrummet ännu mer! Att åka på utflykter är spännande. Och sedan tillbaka i klassrummet inte bara släppa det, utan göra något utifrån det man har besökt. Annars lär man sig ingenting från det.
- Man skulle kunna följa upp kulturupplevelsen i klassrummet, inte bara svara på om det var bra eller dåligt
- Mer aktivt arbete med kultur hand i hand med undervisning och skolarbete

- Mer besök på museum. Mer filmvisning kopplat till undervisningen samt mer eget kreativt arbete (exempelvis skrivande, foto, målande etc.) kopplat till de ämnen man får läsa. Mer teatervisningar!!
- Mer kultur i grundskolan av alla sorter. Gärna kombinerat med den vanliga undervisningen.
- Mer olika inslag av kultur i skolan
- Mer relevant. Inte för flummigt. Koppling till något konkret. Inte slösa med tid, det ska ge nått.
- Mer samarbete med estetiska ämnen och vanliga ämnen. Lära sig utifrån kultur
- Möjlighet att utöva teater på alla grundskolor för att stimulera elevernas kropp och kreativitet, stärka klassernas gruppdynamik och förbättra de övriga studieresultaten.
- Något mer, och tydliggöra i så fall i relation till övrig undervisning. Tycker dock det är märkligt att kultur som del i undervisningen av ordinarie lärare inte verkar räknas. Har t.ex. spelat i klassorkester i mellanstadiet, dansat i lågstadiet och även spelat teater för att nämna några. Men i dessa fall var det t.ex. ordinarie musiklärare som höll i undervisningen.
- Tyckte att man bara gick och kollade på en föreställning/utställning eller liknande och sen var det över. Om man ska få en bättre bild och djupare lärdom kanske man borde blanda in det i ett arbete efter/innan.
- Att man gör mer med ungdomar och inte bara barn. Uppleva saker
- Det som skulle kunna förbättras inom detta tycker jag är att alla ska få chansen att kunna testa på lite olika saker igenom hela skolgången. Ibland kan jag tycka, att det är mycket kultur och inriktning på detta när man är yngre enbart, sedan när det löper på, upp i årskullarna så blir det mera fokus på annat. Men jag tycker det är viktigt att få in mera kultur/ kreativa upplevelser i de högre årskullarna också.
- I gymnasiet organiserades det inte lika mycket att vi åkte på olika föreställningar, även fast det hände många. Jag tror att anledningen var att många personer inte visste när det hände saker de kunde gå på, och att lärare inte ville "tvinga" dit oss när vi var äldre. Jag tycker att information skulle kunna delas ut mer till olika gymnasieskolor, så att det finns större chans att någon samlar en liten cirkel att gå dit med. Ett enkelt sätt att dela ut information om evenemang är via Internet och sociala medier.
- Jag tycker att man exempelvis kan inrätta fler studiebesök på ett eller annat sätt för de äldre eleverna. Jag hade själv förmånen att få åka till ett arkitektmuseum vilket var väldigt givande, särskilt då personalen var väldigt pålästa och kompetenta kring ämnet och historian
- Mer aktiviteter skulle kunna arrangeras i högre årskurser.
- Mer kultur i de högre klasserna

- Om något så kulturutbudet när man kommer upp på gymnasienivå.
- Att man redan i tidig ålder går på utflykter till museum, teater men också att man själv får delta kanske i nått mindre projekt. Det här tycker jag kan appliceras på förskola och hela vägen till gymnasiet !
- Det skulle vara roligt och lärorikt att få ta del av mer och varierande kultur i de tidigare årskurserna, eftersom att jag bara har bra minnen från tidiga kulturupplevelser.
- Att man oavsett skola ska kunna ta del av kulturen i Örebro. Personligen gick jag på musikskola från årskurs 4 fram till gymnasiet, och det är klart att jag gentemot mina vänner på andra skolor fick ta del av mer inom den estetiska biten vad gäller kultur.
- Jag har gått på inriktning dans och därför fått mycket genom det. Men inte så mycket inom de andra områdena, vilket betyder att om man inte gått någon inriktning så är det nog inte så stort utbud!
- Jag vet att mina vänner som inte gick estet/musik-klasser inte alls fick lika mycket kultur som oss. Och det tycker jag är viktigt att alla ska kunna få ta del av!
- Att skolorna inte glömmar bort värdet av kulturella evenemang! Minns att det var mycket uppskattat när man var liten.
- Dels en större bredd i verksamheten, dels att vi elever själva skulle kunna påverka
- Mer av allt! Det är för lite som vi får gå på. Barnen själva skulle också kunna ge förslag då de ofta har koll på vilka föreställningar som går osv
- Omfattningen av konserter och föreställningar. Satsa mer pengar. Öka på hur mycket barnen får vara delaktiga i kulturprojekt
- Inkludera alla elever, inte bara dem som tar för sig. Uppmuntra även de blyga att ta del, det behöver nödvändigtvis inte vara på scen men kanske med scenkläder eller dylikt.
- Jag gissar att alla inte tagit del av lika mycket kultur som jag under uppväxten, tror det är olika från skola till skola och det borde vara jämlikt på alla.
- Kulturen skulle kunna få en större del av undervisningen i vanliga skolor. För om man inte går i en skola med estetisk inriktning är sång, dans, film och böcker endast något man gör på fritiden.
- Mer! Mycket av det jag minns, förutom SKOs konserter och när kulturskollärare kom ut till skolan, handlade om att just min klass hade turen att ha engagerade lärare/föräldrar som hittade på saker. det borde vara mer jämnt från klass till klass hur mycket man får vara med om, och då tycker jag att ju mer desto bättre.
- En stor del av kultur är någorlunda förlegad. Säger inte att den inte behövs men i min uppfattning så tycker jag filmskapande och fotografi borde ha en

större roll. Det är något som de flesta kan göra och som ger såväl tekniska kunskaper som kreativa.

- Fler besök på teater och museum
- Fler teater- och museibesök
- Jag tycker att man borde fokusera mer på att låta mer författare besöka skolan, men också att man kan ge barn och ungdomar chansen att lära sig olika instrument redan i tidig ålder. Genom att låta olika musiker komma på besök eller alternativt låta eleverna gå på en spelning då och då, kan det bidra till att flera blir intresserade av musik och skapandet av musik.
- Se mer konserter och kanske musikaler istället för bara teatrar.
- Vi gick inte på så mycket teater eller kom iväg på något över huvud taget under högstadiet minns jag, det var lite trist. Men vi hade mycket egna konserter och framträdanden så jag vet inte om lärarna kanske tyckte det räckte...
- Utbudet av musikinstrument och utrustning är definitivt något som kan förbättras i de lite mindre kommunerna.
- Vi fick gå på en del konstiga teaterföreställningar som jag minns att jag mådde lite dåligt av efteråt, det kanske inte var så lyckat. Sedan så förstår jag på ett sätt att det är skolorna själva som får avgöra om och vad eleverna ska få gå på, men jag hoppas att alla skolor tillåter sina elever att gå på musikkonserter och museibesök när tillfälle ges. Ibland upplevde jag att en del av mina kompisar på andra skolor gick på saker medan min skola bestämt sig för att låta bli.

Har du något mer du vill tillägga när det gäller kultur i skolan i Örebro län och hur det borde utvecklas?

- Att det är viktigt att uppmuntra till en kreativ kultur och att den finns i alla världsdelar och i Örebro, stadsdelar. Ta större ansvar för att visa på en variation i kulturen.
- Att göra en kultursatsning (om man inte redan gjort det) för de flyktingar som kommer till Örebro, för att de ska få uppleva saker och t.ex. höra svenska genom en teaterföreställning också och inte bara genom språklektioner.
- Bara att alla borde få chansen att prova på olika former av kultur i skolan, att den ska vara tillgänglig för alla.
- Det är viktigt! Men också: vad är kultur? Vad kan det innebära? Kan alla ta del av det? Hur går det till? Mer allmän undervisning (det behöver inte vara långt. Men grundläggande) om vad kultur faktiskt är. Så man får större förståelse för själva ordet och dess mening.
- Estetlinjer och musik i skolan borde vara mer accepterat år 2016, många sneglar fortfarande när en säger att en gått estet tex.

- Ge alla skolor samma förutsättningar oberoende på bakgrund hos eleverna. Är det en skola där barnen får mindre stöd hemifrån - ge dem mer stöd i skolan.
- Inte vad jag kan komma på i nuläget. Möjligtvis att i den mån det går försöka flagga ännu mer runt om i länet för det fantastiska tillbud som finns i Örebro. Jag har en känsla av att vissa skolor inte har intresset/kunskapen i nuläget, men jag bara spekulerar utifrån hur det var när jag själv gick i grundskolan.
- Jag tycker den är fantastisk för mig som valt estet, men jag tycker att den borde vara mer tillgänglig och obligatorisk för tex natur- och samelever på alla gymnasieskolor.
- Jag upplever att den kultur jag fått ta del av är mestadels sådant som antingen mina föräldrar tagit med mig på eller som jag fått uppleva i skolan! Skolans "kulturundervisning" i min gamla högstadieskola var inget vidare, inget uppmuntrande och som att det inte var speciellt viktigt. I gymnasiet blev det bättre, men det var också för jag sökte mig till sådan utbildning! Mer kultur i allmänhet, för alla, även de som inte kommer från "kulturfamiljer" det är superviktigt!
- Kultur har för lite plats i dagens samhälle och bör ges tillfälle att hålla på så länge som möjligt i så tidig ålder som möjligt.
- Mer av alla konst och kultur! Hitta sätt att stärka alla och hitta ett sammanhang åt alla. Uppmuntra unika egenskaper och styrkor som kan utnyttjas i konstnärligt arbete!
- Som sagt, utrustningen och kvalitén på instrument och musikrum kan förbättras rejält i de mindre kommunerna. Det får nog då unga att bli lite mer intresserade om deras utrustning funkar som det ska och de inte behöver spela i en studio där ventilationen är trasig och rummet inte är smutsigt och skabbigt
- Utöka kulturutbudet så att det passar alla
- Fokusera mer på att låta elever skapa/integrera, istället för att lyssna/se. Själva skapandet i sig kan vara bra som avslappning från studerande och de krav många har idag.
- Inte mer än att jag vill se mer eget skapande från tidig ålder. Jag tror att man utvecklas mycket mer och hittar sina egna konstnärliga intressen fortare då.
- Uppmuntra till eget skapande! Ung peng är ju en sådan bra grej. Men tycker det ska finnas större tillgänglighet för barn/ungdomar att söka medel för exempelvis en amatörteaterföreställning eller en liten dansuppvisning eller liknande. Inte bara medel i form av pengar med kanske hjälp av en pedagog vid nåt tillfälle att prata om idéer med och få lite handledning av. Utnyttja tegelbrukets lokaler! Dansworkshop en gång per läsår! Behöver inte vara med en dyr inhyrd lärare. Finns många duktiga unga dansare i Örebro som håller god kvalitet som lärare, men som inte tar överdrivet betalt per timme. (Om vi

nu ska prata ekonomiskt...) Ta kontakt med Fröjdans styrelse eller Tegelbruket för tips om lärare!

- Fråga barnen som nu går i skolan
- Utvecklingen tror jag kommer gå framåt av att man lyssnar på de unga i skolan och tar inspiration av dem. Lyssna på vad de tycker om och vad de brukar hålla på med, få dem engagerade. Det är en bra start.
- All form av undervisning där man får lära sig att uttrycka känslor är bra. Att släppa loss och få koppla ifrån är underskattat idag.
- Att lärare och skolledare håller sig uppdaterade på kulturlivet i staden och inte drar sig för att ta sig utanför klassrummet!
- Det kan va lite svårt för mig att svara för var så länge jag gick i skolan. Men när jag gick så var det mycket kultur vi fick ta del av. Så hoppas elever idag också får göra det för det är väldigt givande.
- El sistema satsning med att barn får sjunga och spela instrument i skolan är väldigt bra och borde kanske göras på fler skolor.
- Finns många bra initiativ men skulle önska fler konserter och föreställningar där barn och ungdomar själva får vara en del av det hela från publiken
- Jag arbetar som bildjournalist och är ju därav vinklad men enligt min lärdom så är film och foto ett sätt att komma ut och se världen, börja ifrågasätta den och tolka den. Ger en bra blandning mellan teori och praktik samt att du kommer ut och rör dig.
- Jag tycker att Örebro har ett mycket rikt kulturliv.
- Jag tycker det är en bra kultur utveckling just nu i länet och jag tycker att man ska fortsätta på samma linje.
- Kultur i undervisningssyfte mer än att det är roligt att vara kreativ.
- Man ska mer uttrycka fotografins konst
- Mer kultur och aktivt deltagande tror jag är nyckeln till att fostra kreativa och smarta samhällsmedborgare.
- Mer kulturella utövande i skolan. Det är kul och viktigt för livets utveckling
- Mer mångkulturellt kanske? Testa på musik, dans osv från olika kulturer.
- Se svar på föregående fritextfråga. Det handlar om att jag tycker att den kultur som det satsas på tydligare ska kopplas till den ordinarie undervisningen och ha ett tydligt syfte.
- Tillgång till kultur så ofta det är möjligt i undervisning utan att grundundervisningen störs

Bilaga 2 Enkät i undersökningen

Enkät om kultur i skola och förskola

1 Vilken kultur minns du att du har fått ta del av i förskola/skola?

Räkna *inte* med kultur som ingår i den vanliga undervisningen (exempelvis i bild, musik, svenska, gymnastik och slöjd) och leds av skolans/förskolans lärare. Du kan välja flera svarsalternativ.

Teaterföreställning

Själv spelat teater (med skådespelare/teaterpedagog)

Musikkonsert

Själv spelat musik (med musiker/musikpedagog)

Dansföreställning

Själv dansat (med danspedagog/dansare)

Filmvisning

Eget filmskapande (med filmpedagog/filmare)

Författarbesök

Eget skrivande (med författare).

Besök på konstutställning eller liknande

Eget skapande (med konstnär/konstpedagog)

Besök på slöjduitställning

Eget slöjdande (med slöjdare)

Besök på museum eller arkiv

Besök av museum/arkiv på skolan

Annan kultur i skolan du har fått ta del av som inte beskrivs i svaren ovan(beskriv)

Jag har inte fått del av någon kultur i förskolan/skolan Gå till fråga 4

2 Har du någon särskilt stark upplevelse från förskolan eller skolan när det gäller kultur?

3 Om du tänker tillbaka, när minns du att det förekom mest kultur i förskolan/skolan? Du kan välja flera svarsalternativ.

Förskolan

Förskoleklass/6-årsverksamhet

Årskurs 1-3

Årskurs 4-6

Årskurs 7-9

Gymnasiet

Lika mycket i alla årskurser

Minns inte

Annat _____

4 Är det något som skulle kunna förbättras när det gäller kultur i förskolan/skolan om du utgår från din upplevelse?

Ja absolut

Ja delvis

Nej knappast Gå till fråga 6

Nej inte alls Gå till fråga 6

Har ingen uppfattning Gå till fråga 6

5 Vad skulle kunna förbättras?

6 Vilken kultur tycker du att det är viktigt att få ta del av i förskolan/skolan?

Räkna *inte* med kultur som ingår i den vanliga undervisningen (exempelvis i bild, musik, svenska, gymnastik och slöjd) och leds av skolans/förskolans lärare.

Gradera oviktigt, inte så viktigt, ganska viktigt, mycket viktigt Vet ej

Teaterföreställning

Själv spela teater (med skådespelare/teaterpedagog)

Musikkonsert

Själv spela musik (med musiker/musikpedagog)

Dansföreställning

Själv dansa (med danspedagog/dansare)

Filmvisning

Eget filmskapande (med filmpedagog/filmare)

Författarbesök

Eget skrivande (med författare).

Besök på konstutställning eller liknande

Eget skapande (med konstnär/konstpedagog)

Besök på slöjdutställning

Eget slöjdande (med slöjdare)

Besök på museum eller arkiv

Besök av museum/arkiv på skolan

Annan kultur i skolan som är viktig men inte beskrivs ovan(beskriv)

7 Har du något mer du vill tillägga när det gäller kultur i skolan i Örebro län och hur det borde utvecklas?

8 Vill du vara med och diskutera utveckling av kultur i skolan några timmar vid ett senare tillfälle i år eller nästa år? Samtalet kommer att ske under trevliga former i en mindre grupp. Som tack för att du är med får du 500 kronor. Vi ber

i så fall att du fyller i ditt namn och kontaktuppgifter nedan så återkommer vi till dig.

Namn:

Kontaktuppgift:

Ny sida

Tack för att du tog dig tid att besvara enkäten! Fyll i din fullständiga postadress samt namn om du vill ha en biobiljett som tack för hjälpen.

Namn

Gatuadress

Postnummer och postadress (ort)